

приймати та узагальнювати інформацію від громадян щодо якості здійснення судочинства, дотримання суддями доброчесності, порушення ними та іншими учасниками принципів судочинства та судового процесу, направляти таку інформацію відповідним компетентним посадовим особам ДСА України для прийняття рішення про вжиття заходів впливу, в тому числі щодо ініціювання питання про порушення суддею принципів доброчесності;

8) забезпечення діяльності громадської ради при Раді суддів України (далі – РСУ), яка юридично функціонує на підстав Положенням про громадську раду при Раді суддів України, затвердженим Рішенням Ради суддів України 05.02.2015 № 3 [4], однак фактично свою діяльність не здійснює, і основним завданням діяльності цього органу має стати не формальність в прийнятті рішень РСУ, а надання консультативної допомоги в прийнятті організаційних питань діяльності судів в Україні;

9) тимчасовою формою дотичного громадського контролю за діяльністю судів в Україні в перехідний період становлення судочинства з урахуванням його європейських стандартів є діяльність громадської ради міжнародних експертів (далі - ГРМЕ), діяльність якої була запроваджена Законом «Про Вищий антикорупційний суд» в 2018 році, в статті 9 якого визначено, що ГРМЕ утворюється строком на шість років Вищою кваліфікаційною комісією суддів України для сприяння їй у підготовці рішень з питань призначення на посади суддів Вищого антикорупційного суду та є її допоміжним органом [5].

1. Про затвердження Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки: Указ Президента України від 11 червня 2021 року № 231/2021. Офіційний вісник Президента України: офіційне видання від 22.06.2021. № 17 Стор. 29. Ст. 836.

2. Про судоустрій та правовий статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII: Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. Ст.545.

3. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. Відомості Верховної Ради України. № 32. 2011. Стор. 1491. Ст. 314.

14. Положення про громадську раду при Раді суддів України: Рішення Ради суддів України 05.02.2015 № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr003414-15/card6#Public>. (дата звернення 10.02.2023)

15. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 7 червня 2018 року № 2447-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 24. Ст.212.

УДК 342.52

DOI: 10.31733/17-03-2023-90-91

Сергій КАРПОВСЬКИЙ

викладач кафедри

оперативно-розшукової діяльності

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ ЯК ПЕРЕДУМОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Виникнення і ствердження України як демократичної, незалежної та суверенної держави пов'язано насамперед із забезпеченням її національної безпеки. Сучасні виклики та загрози зумовили кардинальну трансформацію світового економічного і соціального порядку, що супроводжується зміною політичних конфігурацій.

Визначення наукового поняття «національна безпека» у теоретичному аспекті є першочерговим завданням, оскільки саме воно має окреслити сутність цього соціально-правового явища, з'ясувати його зміст та виділити його найбільш важливі аспекти, залежності, елементи.

Виходячи із наукового сприйняття національної безпеки як об'єктивного соціального явища, яке не існує саме по собі та у відриві від загальнолюдської життєдіяльності, а має конкретно-історичний характері тісно пов'язаний з усіма аспектами і напрямками взаємодії та діяльності у системі «природа-людина-суспільство», де сутність безпеки, на нашу думку, слід розглядати як стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави від внутрішніх і зовнішніх загроз. [1]

У дослідженнях українських учених О. Дзьобаня, О. Сосніна розробка концептуальних положень теорії національної безпеки здійснюється на основі західних політологічних напрацювань. І розглядаючи теоретичні засади національної безпеки, вчені поза увагою залишають питання, що пов'язані з дослідженнями сутності та категоріальних понятійного апарату національної безпеки. [2]

Безпека за своєю юридичною природою являє собою стан врегулювання правом суспільних відносин, що виникають з приводу реалізації життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави, адекватно чинникам та умовам потенційних і реальних загроз, створених: протиправними діями, шкідливими подіями (явищами) техногенного, природного, соціального характеру, наслідками шкідливих подій (явищ). [3]

Належний стан безпеки в суспільстві забезпечує насамперед держава. Саме вона формує систему забезпечення безпеки, тобто сукупність заходів політичного, правового, економічного, організаційного, науково-технічного та іншого характеру. Ця система має своїм основним завданням підтримку соціально прийняттого рівня безпеки. Відповідно до ч.1 ст. 3 Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. [4].

Відповідно до Закону України від 21.06.2018 р. «Про національну безпеку України» національна безпека України – це захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз. При цьому національні інтереси України визначаються як життєво важливі інтереси людини, суспільства і держави, реалізація яких забезпечує державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян. [5]

Спостерігається небезпечна тенденція перегляду національних кордонів поза нормами міжнародного права, де застосування сили і погрози силою повернулися до практики міжнародних відносин, у тому числі в Європі. Свідченням реалізації цієї тенденції є збройний напад російської федерації на Україну як беззаперечний факт порушення суверенітету та територіальної цілісності України, постійне підтримання в ній стану керованого хаосу та провокаційних сепаратистських рухів, спрямованих на послаблення державних інституцій, розчленування України та руйнацію її державності. Прагнучи перешкодити волі Українського народу до європейського майбутнього, росія окупувала частину території України — розв'язала воєнну агресію на сході України та намагається зруйнувати єдність демократичного світу, ревізувати світовий порядок, що сформувався після Другої світової війни, підірвати основи міжнародної безпеки міжнародного права, уможливити безкарне застосування сили на міжнародній арені. [1]

Такий стан справ змушує знову оцінити рівень і вплив загроз життєво важливим інтересам України, визначитися у стратегічних пріоритетах політики національної безпеки та напрямках удосконалення механізмів її реалізації. Існування самостійної України потребує розробки та реалізації певної державної політики в сфері безпеки, особливо в тій її частині, яка забезпечує захищеність суспільства і держави від воєнних загроз.

Воєнна безпека – це не лише стан суспільних відносин, який характеризується відсутністю вразливості перед воєнними загрозами, але й активна діяльність громадян, суспільства та, насамперед, інститутів держави щодо ефективних заходів у попередженні та усуненні вказаних загроз. [6]

1. Антонов В. О. Поняття та зміст системи національної безпеки // Держава і право. 2010. Вип. 48. с. 137–144.

2. Дзьобань О., Соснін О. Теоретичні основи національної безпеки України: навч. посіб. Київ: Освіта України, 2009. с. 64.

3. Фоменко А.Є., Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти, Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (ДДУВС, 15.03.2019), с. 15-17

4. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 3.

5. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // Відомості Верховної Ради. 2018. № 31. Ст. 1.

6. Правові основи воєнної безпеки України : монографія / Є. Л. Стрельцов, С. Т. Полторак, Ю. В. Аллеров, О. В. Кривенко, П. П. Богущкий ; відп. ред. Є. Л. Стрельцов. Львів : НАСВ, 2016. с. 188.